

URGELL

A l'Urgell, el creixement de l'1,1 % del VAB el 2023, sumat als positius registres dels dos anys anteriors (una mitjana del 4,8 %) ha situat el saldo en VAB del cicle pandèmic (2019-23) encara en un lleu -0,5 % per sota els del 2019. Aquesta empenta va reflectir tant el moderat avenç dels serveis (1,8 %), el principal sector de la comarca (59,7 % del VAB) com l'increment de la indústria (3,6 %), ja que la construcció es va contreure (-0,2 %) i el primari queia d'un -21,1 %. La millora del 2023 es va traduir en un increment moderat de l'afiliació (de l'1,4 %), reflectint particularment la dinàmica de Tàrraga (2,9 %), ja que varen avançar força menys tant Agramunt (0,1 %) com Bellpuig (0,1 %) alhora que a la resta de municipis es va reduir conjuntament (-0,4 %), de forma que els 14,0 mil afiliats a la comarca el 2023 superaven ja en un 7,0 % els registrats el 2019.

La moderació en el creixement del terciari reflectí avenços continguts tant en els serveis col·lectius (1,7 %) com privats (1,8 %); en aquests darrers, el creixement agregat expressà el feble avenç (1,5 %) dels personals (hostaleria, comerç, transports, immobiliàries i artístiques), que aporten un 57,0 % del VAB terciari, compensat en part per la dinàmica més positiva de la resta dels privats (3,1 %). Tot plegat, el VAB dels serveis es va situar ja un 6,4 % per sobre del generat el 2019. En el mercat de treball, l'increment de l'1,6 % dels afiliats al sector el 2023 va reflectir el 2,4 % d'augment en els serveis privats personals i la contracció (-2,9 %) de la resta dels privats,¹⁴² mentre que els col·lectius presentaren un augment del 2,5 %. En conjunt, els afiliats als serveis

a l'Urgell assoliren els 8,4 mil, un 10,9 % per sobre els del 2019.

En l'àmbit industrial, als avenços de les branques d'energia, aigua, gas i reciclatge (5,5 %) s'hi van sumar els prou importants increments del VAB de les manufactures (3,4 %). Aquesta millora reflectí la d'algunes de les principals branques de la comarca, com la del material de transport (14,4 %), fusta i paper i arts gràfiques (6,1 %) i metal·lúrgia i productes metàl·lics (1,4 %), mentre queia l'alimentació (-1,6 %, un sector que genera el 29,3 % del VAB manufacturer). Aquesta dinàmica es va traduir en un augment del 2,1 % en l'afiliació al sector, cosa que va situar els 4 mil afiliats un 5,2 % per sobre els registrats el 2019.

A la construcció, el descens del VAB el 2023 (-0,2 %) es degué al fet que la millora de les branques d'obra civil (1,4 %) i la d'instal·lació, demolició i altres especialitzacions (0,7 %) es va més que compensar amb la caiguda de l'edificació i promoció immobiliària (-1,9 %). En l'àmbit de l'edificació residencial, els 13 habitatges iniciats encara se situen per sota els 23 de 2019. L'afiliació va reflectir aquesta evolució amb una davallada del -0,2 %.

Finalment, la caiguda del VAB del primari expressà el de l'agricultura, que va davallar d'un -34,5 %, mentre el de la ramaderia es va reduir d'un -7,6 %.

142: A l'Urgell, i pel que fa als serveis privats personals, l'afiliació el 2023 va créixer amb força tant als transports i l'emmagatzematge (5,8 %) com a l'hostaleria (4,7 %), es va estabilitzar al comerç a l'engròs i al detall (0,4 %);

en canvi, en els no personals, es va contreure amb força a activitats professionals, científiques i administratives (-4,5 %), una branca que aporta vora el 85 % de l'afiliació a aquests sectors privats no personals.

CREIXEMENT DEL VAB I L'AFILIACIÓ A LA COMARCA DE L'URGELL. 2019-2023

(PELS PESOS VAB NOMINAL SOBRE CADA AGREGACIÓ EN %; PELS CANVIS VAB REAL I AFILIACIÓ DE L'ANY O ACUMULAT PELS PERÍODES EN %)

	Pesos VAB 2022	Canvi 2023 VAB real	Contribució	Canvi 2023 Afiliació	Canvi 2019-2023 VAB real	Canvi 2019-2023 Afiliació
	1	2	3=1*2/100	4	5	6
A. Grans sectors						
Primari	4,7	-21,1	-1,0	-0,8	-32,6	-8,0
Indústria	30,1	3,6	1,1	2,1	-3,5	5,2
Construcció	5,5	-0,2	0,0	-0,2	-17,1	0,5
Serveis (privats i col·lectius)	59,7	1,8	1,1	1,6	6,4	10,9
Total	100	1,1	1,1	1,4	-0,5	7,0
B. Detall principals branques productives						
Agricultura	50,4	-34,5	-17,4	---	-50,9	---
Cereals	19,7	-55,5	-10,9	---	-64,8	---
Plantes farratgeres	9,4	-54,1	-5,1	---	-65,3	---
Fruita fresca	6,2	13,6	0,8	---	-23,0	---
Ramaderia	49,2	-7,6	-3,7	---	-9,7	---
Aviram	31,1	2,8	0,9	---	5,2	---
Porquí	12,4	-30,6	-3,8	---	-37,8	---
Forestal i aquícola	0,3	13,5	0,0	---	0,9	---
Pesca marítima	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
1. Total primari	100	-21,1	-21,1	-0,8	-32,6	-8,0
Indústries manufactureres	89,7	3,4	3,0	1,6	1,2	4,1
Alimentació, begudes i tabac	26,3	-1,6	-0,4	1,0	-6,1	0,3
Material de transport	15,3	14,4	2,2	20,8	6,6	33,9
Metal·lúrgia i fabricació productes metàl·lics	12,7	1,4	0,2	-1,8	-7,9	13,8
Fusta i paper, arts gràfiques i suports enregistrats	10,2	6,1	0,6	6,1	14,3	6,5
Cautxú i matèries plàstiques	8,4	-3,4	-0,3	-14,3	2,8	-17,5
Energia, aigua i gas	10,3	5,5	0,6	7,9	-34,5	17,9
2. Total indústria i energia	100	3,6	3,6	2,1	-3,5	5,2
Edificació i promoció immobiliària	38,5	-1,9	-0,7	-2,8	-13,6	-0,4
Instal·lació, acabats i altres	54,8	0,7	0,4	1,2	-19,4	1,2
Obra civil	6,8	1,4	0,1	0,0	-12,1	-2,2
3. Total construcció	100	-0,2	-0,2	-0,2	-17,1	0,5
Comerç	29,1	-0,9	-0,3	0,4	7,8	2,4
Profes. cient. admin.	12,1	0,5	0,1	-4,5	11,7	25,2
Immobiliàries	11,2	0,4	0,0	5,4	7,2	27,2
Transport i emmagatzematge	7,6	8,3	0,6	5,8	18,4	24,6
Hostaleria	6,2	3,3	0,2	4,7	-13,3	10,0
Total serveis privats	73,7	1,8	1,4	1,3	9,4	10,4
<i>Pro-memòria</i>						
<i>Serveis personals</i>	57,0	1,5	0,8	2,4	8,4	7,3
<i>Resta privats</i>	16,7	3,1	0,5	-2,9	12,9	25,6
Administració pública	7,6	4,8	0,4	-0,6	8,9	13,4
Educació	8,6	-0,2	0,0	6,4	18,2	36,3
Sanitat i serveis socials	10,1	1,0	0,1	2,2	-19,6	-1,6
Total serveis col·lectius	26,3	1,7	0,4	2,5	-1,0	12,3
4. Total serveis (privats i col·lectius)	100	1,8	1,8	1,6	6,4	10,9

Font: Per VAB, estimació BBVA; per afiliació, dades fins a 2020/T3 BBVA a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu, a partir de 2020/T4 BBVA a partir de dades d'IDESCAT.